

Molins
&Parés
DEFENSA PENAL

**La responsabilitat penal de les
organitzacions. Models de gestió per a la
prevenció de delictes.**

1. Evolució i situació actual.

1.1. Evolució.

1.2. Situació actual. Delictes que poden ser comesos per l'organització

1.3. Persones que poden transmetre responsabilitat a l'organització.

2. Models de prevenció de delictes.

2.1. ¿Què és un model de prevenció de delictes?

2.2. L'òrgan de compliment.

2.3. Referents pel desenvolupament d'un model de prevenció de delictes.

3. Desenvolupament d'un model de prevenció de delictes.

3.1. Metodologia.

3.2. Metodologia. Primera Fase.

3.3. Metodologia. Segona Fase.

3.4. Metodologia. Tercera Fase.

4. Motius per la implementació d'un model de prevenció de delictes.

5. Equip *Compliance*. Molins & Parés.

1. Evolució i situació actual.

1.1. Evolució

2015 - “Compliance
dimitte potest societats
delinquere”

Desenvolupament de la
responsabilidad penal de
la persona jurídica i dels
models de prevenció
penal com a eximents o
atenuants de la
responsabilitat penal.

2010 - “Societas
delinquere potest”

Introducció de la
responsabilidad
penal de les
persones jurídiques a
través de l'article 31
bis del Codi Penal.

1995 -
“Societas
delinquere
non potest”

Les penes a les organitzacions
com a conseqüències accessòries
a través de l'article 129 del Codi
Penal.

Ley Orgánica
10/1995, de 23 de
noviembre, del
Código Penal.

Revisada por Ley Orgánica 1/2015, de 22 de noviembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.

1.2. Situació actual. Delictes que poden ser comesos per l'organització.

- Tràfic il·legal d'òrgans (art. 156bis);
- Tracta d'éssers humans (art. 177 bis);
- Delictes relatius a la prostitució i corrupció de menors (art. 189bis);
- Delictes contra la intimitat i revelació de secrets empresarials (art. 197);
- Estafes (art. 251 bis);
- Insolvències punibles (art. 261 bis);
- Danys informàtics (art. 264);
- Corrupció en els negocis (286 bis)
- Delictes contra la propietat intel·lectual i industrial, el mercat i els consumidors (288);
- Blanqueig de capitals (art. 302);
- Delicte contra la Hisenda Pública i la Seguretat Social (art. 310bis);
- Delictes contra els drets dels ciutadans estrangers (art. 318bis);
- Delictes de construcció, edificació i urbanització (319);
- Delictes contra el medi ambient (arts. 327 y 328);
- Delictes relatius a l'energia nuclear (art. 343);
- Delictes de riscos provocats per explosius (art. 348);
- Delictes contra la salut pública (art. 369bis);
- Falsedat dels mitjans de pagament (art. 399 bis);
- Suborn (art. 427);
- Tràfic d'influències (art. 430);
- Corrupció de funcionari públic estranger (art. 445);
- Delictes d'organització criminal (570 quarter);
- Finançament del terrorisme (art. 576 bis).
- Contraban (LO 6/2011)

1.3. Persones que poden transmetre responsabilitat a l'organització.

➤ Administradors o representants legals.

- Administradors de fet o de dret.
- Representants legals de l'organització (persones amb capacitat de decisió en l'organització).

➤ Altres persones que formen l'organització.

- Aquelles persones sotmeses al control dels administradors de fet o de dret de l'organització o representants d'aquesta.

➤ Persones especialment vinculades amb l'organització.

- Persones sobre les quals l'organització té una especial vinculació per estar sotmeses a la capacitat d'organització o control dels seus representants o administradors de fet o de dret (proveïdors, organitzacions vinculades, etc.). En qualsevol cas, tant persones físiques com jurídiques.

2. Models de prevenció de delictes.

2.1. ¿Què és un model de prevenció de delictes?

➤ Mecanismes de gestió i control que:

- Identifica les activitats i processos susceptibles de generar riscos de caràcter penal.
- Valora els riscos de caràcter penal als quals pot estar exposada l'organització.
- Estableix procediments que determinen la presa de decisions en l'organització i la seva execució.
- Està dotat dels mitjans necessaris per a la seva eficàcia.
- Informa dels incompliments del model a l'òrgan de compliment.
- Disciplina les conductes dels membres de l'organització davant l'incompliment del model.
- Es manté actualitzat i millorant en el temps.

2.2. L'òrgan de compliment.

- Òrgan de la persona jurídica.
 - Unipersonal o col·lectiu.
- Amb poders autònoms d'iniciativa i control.
- Delegat de l'òrgan d'administració de l'organització.
 - Sotmès, únicament, a l'òrgan d'administració de l'organització.
- Solvent tècnica i jeràrquicament pel desenvolupament de la seva funció.
 - Amb capacitat tècnica i de presa de decisions suficient per assegurar el compliment a l'organització.
- Responsable del compliment a l'organització.
- Possible delegació de certes funcions executives en tercers externs o interns de l'organització.
 - Possibilitat d'auxiliar-se en tercers en el desenvolupament del model de compliment.

2.3. Referents pel desenvolupament d'un model de compliment

- El **Codi Penal** estableix les línies generals del model però no la seva estructura, contingut o forma d'implementació.
- No existeix, a dia d'avui, cap referent legislatiu al respecte.
- Sí existeixen marcs de referència internacionals en forma de “*soft law*”.
- **ISO - 19600**, sobre *Compliance* (general, no concretament penal). No certificable.
- **AENOR**, «*Model de Gestió per a la Prevenció de Delictes a les Organitzacions*», sobre el desenvolupament de models de Gestió de Riscos per a la Prevenció de Delictes. Model auditable.
- **Norma UNE - 196001**, sobre sistemes de gestió de *Compliance* Penal. Certificable.

3. Desenvolupament d'un model de prevenció de delictes.

3.1. Metodologia

Tercera fase:
Proposta de mesures a implementar per a la mitigació dels riscos detectats per donar compliment a les exigències establertes per l'article 31 bis del Codi Penal.

Primera fase: Coneixement de la Fundació. Realització d'entrevistes. Elaboració de fluxogrames.

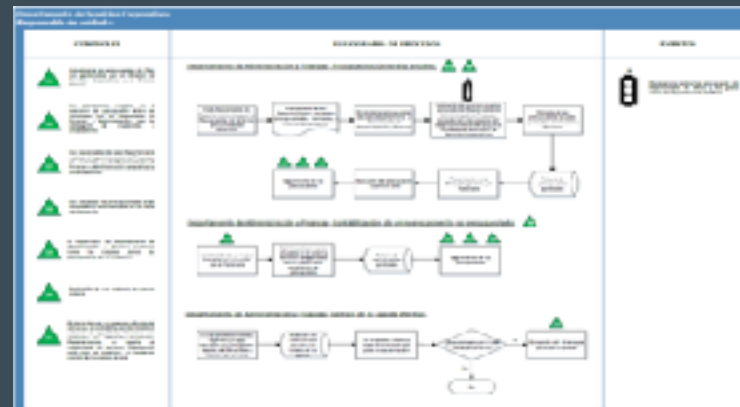
Segona fase: Realització d'informe jurídic penal i elaboració del mapa de riscos penals.

3.2. Metodología. Primera Fase

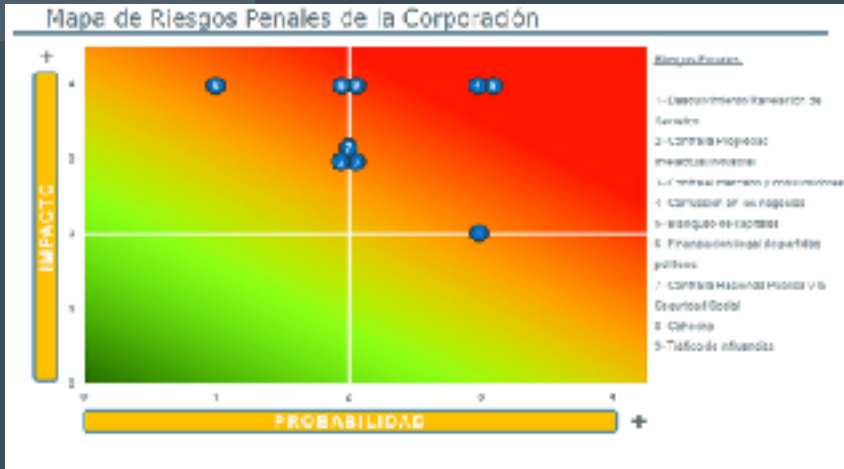

- Anàlisi de documentació de l'organització.
- Realització d'entrevistes.
 - ✓ A realitzar per l'equip de professionals amb determinats membres de l'organització.
 - ✓ Sessions de màx. 90 minuts.
 - ✓ Contingut confidencial.
 - ✓ Fonament de la detecció de riscos.
 - ✓ Elaboració de fluxogrames.

○

3.3. Metodologia. Segona Fase

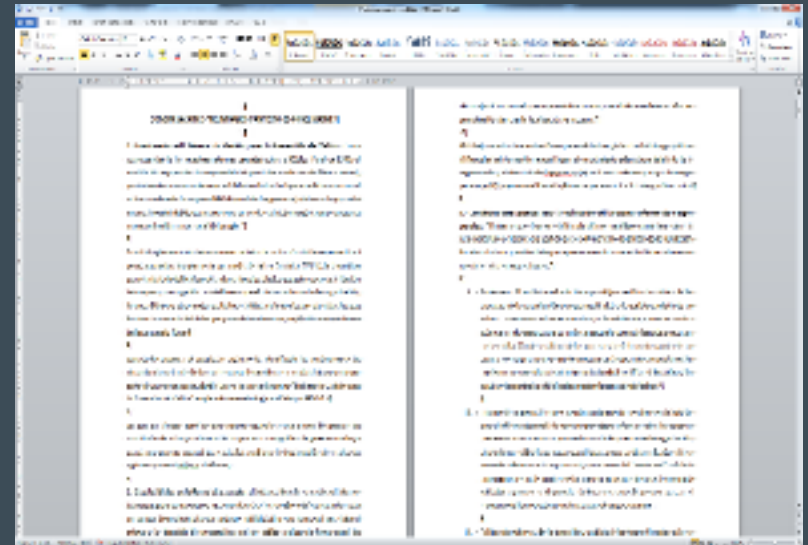

Elaboració de mapa de riscos:

- Riscos inherents
- Valoració «objectiva»

Elaboració d'informe jurídic:

- Esdeveniment Vs Riscos
- Riscos Vs Delictes
- Exemples

3.4. Metodologia. Tercera Fase

- **Disseny de mesures** per a l'eradicació o minimització de la probabilitat i impacte dels riscos detectats.
 - Disseny consensuat amb l'organització.
 - Consistents en polítiques, procediments o controls.

- **Eficàcia i eficiència:**
 - Mesures dissenyades “*ad hoc*” per l'organització.
 - Evitant la generació de duplicitats.
 - Coherents amb l'organització.

- **Progressives en el temps.**

4. Motius per la implementació d'un model de prevenció de delictes.

4. Motius per la implementació d'un model de prevenció de delictes.

- Mecanismes idonis per a l'atenuació o exempció de responsabilitat penal de l'organització.
- Forma d'assegurar el compliment de les obligacions pròpies dels òrgans d'administració en l'àmbit del control de riscos, de conformitat a la Llei de Societats de Capital.
- Eina adient per a evidenciar la diligència de l'òrgan d'administració davant eventuais accions de responsabilitat sota l'emparament de la Llei de Societats de Capital.
- Forma d'aixecament o evitació de la sanció de prohibició de contractació amb l'Administració Pública de conformitat amb el Projecte de Llei de Contractes del Sector Públic.
- Efecte preventiu amb vista a la no comissió de conductes generadores de responsabilitat penal per a l'empresa i d'altres que no la generen. A major control, menor risc de comissió de delictes.

6. Alguns projectes realitzats

7. Agraiments

¡GRÀCIES!

Molins & Parés, Penal · Compliance
C/ Aribau, 175, 3°-1^a
930.107.330
compliance@molinspares.com

